

Den 18. februar 2022

Antibiotika - Resistens – Overvågning – Reduktion - En vej frem

Det Veterinærmedicinske Råd har arbejdet med en række opgaver, som blev stillet af forligskredsen i forbindelse med vedtagelsen af den politiske aftale om Veterinærforlig III af 13. december 2017. Rådets første møde blev holdt 14. september 2018.

Det Veterinærmedicinske Råds anbefalinger for en kommende forligsaftale, Veterinærforlig IV

Rådet anbefaler, at forligskredsen viderefører rådsarbejdet i et kommende Veterinærforlig IV.

Rådet anbefaler, at rådsarbejdet fortsat baseres på de i 2017 definerede arbejdsopgaver.

Rådet anbefaler, at overvågningen af husdyr-MRSA fortsætter udover den nuværende forlængede forligningsperiode 2018 - 2022.

Rådet anbefaler, at det på baggrund af, at dyr er en konstant kilde til infektioner med bakterier hos mennesker, fortsat er ønskeligt at kende udviklingen af husdyr-MRSA for andre produktionsdyrearter end svin.

Rådet anbefaler, at MRSA-situationen følges hos svin i forskellige produktionssystemer. Formålet er at følge forekomsten på besætningsniveau samt undersøge, om der over tid sker et skift i MRSA-type. Et typeskift vil umiddelbart kunne foranledige ændrede infektionshygiejniske foranstaltninger på hospitalerne, og derfor er det vigtigt, at overvågningen af husdyr-MRSA-typer intensiveres.

Rådet anbefaler, at det i de kommende år vurderes, om der er andre resistenstyper i produktionsdyr, der bør undersøges med henblik på at forhindre/decimere udveksling af resistente bakterier mellem husdyr og mennesker. Her tænkes fx på inkludering af for danske forhold relevante dele af den massive mængde fakta, der løbende genereres om resistensudvikling globalt. Ligesom afledte anbefalinger om opgraderede infektionshygiejniske foranstaltninger på hospitalerne ved indgangen til danske sygehuse vil kunne tænkes at skulle indgå i rådets overvejelser.

Rådet anbefaler, at det i den kommende forligningsperiode genbesøger og ud fra ny viden validerer udsagnene i MRSA-rapporten fra 2017, herunder en gennemgang af om ny forskning fortsat kan substantiere udsagnene om risikoen ved husdyr-MRSA for såvel den almindelige befolkning som for særligt udsatte borgere og hospitalspatienter sammenholdt med den generelle risiko for hospitalsinfektioner.

Rådet anbefaler, at styrke arbejdet ved løbende at inkludere resultater af resistensovervågning for andre bakterier end husdyr-MRSA, herunder at inddrage andre såvel nationalt som internationalt vigtige resistenstyper af betydning for den humane sundhed i befolkningen i Rådets overvejelser.

Rådet anbefaler, baseret på den løbende dataindsamling samt resultatet af forskningsprojekter og rekvirerede undersøgelser samtidig at gøre resistensovervågningen dynamisk såvel imellem som indenfor de enkelte dyrearter. DVR vil derfor vurdere og revurdere anbefalingerne mindst en gang årligt.

Rådet anbefaler, at det for at sikre et fortsat, effektivt, evidensbaseret rådgivningsarbejde med fordel vil kunne koordineres på rådsniveau med andre ministeriers arbejde med antibiotikaresistens. Herved kan der sikres en effektiv rådgivning af Folketinget, en rådgivning som er uafhængig af faggrænser.

Rådet anbefaler, at der, for at sikre et bredt One Health-perspektiv på problemerne, fortsat sikres forskningsmidler til at belyse betydningen af antibiotikaanvendelses utilsigtede og uønskede sideeffekter.

Baggrund, kort

Det Veterinærmedicinske Råd blev som en del af Veterinærforlig III etableret som et rådgivende organ med en række foruddefinerede opgaver:

- *Der skal på baggrund af MRSA-ekspertgruppens anbefaling indføres øget overvågning for forekomst af husdyr-MRSA i husdyrarter med indførelse af faste screeningsintervaller samt aktionsniveau. Der fastsættes et aktionsniveau på 10 %. Hvis forekomsten af husdyr-MRSA kommer over aktionsniveauet i pågældende dyreart, skal Veterinærmedicinsk ekspertråd vurdere situationen og komme med anbefalinger til initiativer i relation til den pågældende dyreart.*
- *Opgaven for det veterinærmedicinske ekspertråd i 2018 er at komme med konkrete anbefalinger om reduktion af antibiotikaforbruget under hensyntagen til samtidig udfasning af lægemiddelzink.*
- *Ekspertrådet kan ligeledes klarlægge under hvilke forhold, det kan være forsvarligt af afbryde antibiotikabehandling før den foreskrevne behandlingsperiode er afsluttet.*
- *Rådet bidrager løbende med anbefalinger som grundlag for beslutninger i forhold til brug af veterinærmedicin, herunder udarbejdelse af behandlingsvejledninger.*
- *Rådet skal udarbejde "god klinisk praksis" for de praktiserende dyrlægers virke.*
- *Rådet bistår Fødevarestyrelsen ved at foretage risikovurderinger med henblik på at sikre evidensbaserede beslutninger i relation til hensigtsmæssig brug af antibiotika i husdyrproduktionen.*
- *Rådet foreslår kriterier og vægtning i det differentierede gule kort for svineproducenter.*
- *Rådet kan bidrage til evalueringer i forbindelse med resistensovervågningen af alle dyrearter.*
- *Rådet kan af egen drift afgive udtalelse om aktuelle problemstillinger.*
- *Rådet kan ligeledes anmodes om at afgive bemærkninger til aktuelle problemstillinger blandt andet i relation til den offentlige debat.*

Den aktuelle coronaviruspandemi har igen vist og aktualiseret, at der er behov for en løbende opsamling af sygdoms- og overvågningsdata for at kunne rådgive om og sikre dyr og mennesker bedst muligt. Dette gælder også viden om antibiotikaresistens på tværs af arter inklusive mennesker.

Antibiotikaresistens er af WHO er udnævnt som en af 10 største generelle trusler mod folkesundheden i verden. En trussel der vil medføre en betydelig, men undgåelig overdødelighed for mennesker.

Rådet har vurderet, at 5 af FNs 17 verdensmål overordnet taler ind i det fortsatte arbejde med antibiotikaresistens:

- Mål 3: Sikre et sundt liv for alle og fremme trivsel for alle aldersgrupper.
- Mål 6: Sikre at alle har adgang til vand og sanitet og at dette forvaltes bæredygtigt.
- Mål 12: Sikre bæredygtige forbrugs- og produktionsformer.
- Mål 14: Bevare og sikre bæredygtigt brug af verdens have og deres ressourcer.
- Mål 15: Beskytte, genoprette og støtte bæredygtig brug af økosystemer på land, bekæmpe ørkendannelse, standse udpining af jorden og tab af biodiversitet.

World Veterinary Association har i oktober 2019 publiceret 133 nationale og globale guidelines til anvendelse af antibiotika hos dyr. Og der tilkommer løbende nye lokale og nationale guidelines fra hele verden. Lokal forsyningsikkerhed og den omfattende verdenshandel med fødevarer fordrer løbende tilpasning af behandlingsrutiner, hvor antibiotika indgår. Områder som alle influerer også på den almindelige danskers tilværelse.

Det er områder, hvor Danmark allerede har etablerede rutiner og meget stor erfaring med videnopsamling og databasearbejde fx eksemplificeret i den årlige Danmap-rapport. Viden og processer, som Danmark vil kunne udbrede til andre lande og områder i verden.

Rådet leverer en statusrapport ultimo 2022 på rådets arbejde i forligsperioden 2018 - 2022. Rådets anbefalinger findes på rådets hjemmeside.